

Ondernemingsraad Brandweer

Postadres
Postbus 9154
3007 AD Rotterdam

Bezoekadres Wilhelminakade 947, Rotterdam
Telefoon 010-4468 238
E-Mail or@veiligheidsregio-rr.nl
Ons kenmerk HZ 1219 corsanr. 12int00793
Uw kenmerk 12uit05158
Datum 31 juli 2012
Behandeld door H. Thijsebaard
Onderwerp Advies inzake Dekkingsplan / MSP 2.0

Mevrouw A. van Daalen,
Directeur RBRR

C.C.

Geachte Mevrouw van Daalen,

De OR Brandweer heeft op 17 juli 2012 de adviesaanvraag voor het Materieelspreidingsplan 2.0 (MSP 2.0) en het Dekkingsplan 2.0 (DKP2.0) van u ontvangen.

Wij adviseren negatief over het Materieelspreidingsplan 2.0 en het Dekkingsplan 2.0.

In uw bijbehorende agendapost d.d. 23-07-2012 is o.a. het volgende opgenomen:

Citaat: Een aantal soorten voertuigen zijn uit het materieelspreidingsplan gehaald. Het gaat om voertuigen die meer op basis van bedrijfsvoering hun plek hebben.

Vervolgens wordt er een onderscheid gemaakt in brandweervoertuigen waarbij enerzijds de plaatsing als bestuurlijk besluit zal worden voorgelegd en anderzijds een aantal voertuigen dat direct onder de directie ressorteert

- De OR adviseert alle brandweervoertuigen op locaties te plaatsen naar nut en noodzaak, de personele invulling gegarandeerd is en voldaan kan worden aan zo goed mogelijk kwaliteitskader.
M.a.w: De behoefte aan ideale spreiding en dekking en bedrijfsvoering is leidend in de plaatsing van brandweervoertuigen en de mandatering aan de directie te laten.

Op basis van de Materieel Spreiding die in 2011 is uitgevoerd, zijn de berekende prestaties weergegeven in het DKP 2.0. Vervolgens is in het MSP 2.0 geen wijziging aangebracht op de bestaande materieel spreiding. De toevoeging bestaat uit het (her)verdelen van het rampenbestrijdingsmaterieel, het fuseren dan wel sluiten van kazernes en het verplaatsen van een aantal tankautospuiten.

De vorige OR heeft negatief geadviseerd op het MSP 1.0 en het DKP 1.0. Zwaarwegende redenen waren de zorgen over het behalen van opkomsttijden, inefficiënte spreiding van materieel en het creëren van onveiligheid voor personeel en de burger door de maatregelen met de introductie van o.a. het concept SIV, het sluiten van kazernes en afstoten van capaciteit. Ook onvoldoende resultaten van Brandveilig Leven en ontbreken van goede inbedding ervan in de organisatie baarde de OR grote zorgen.

De OR heeft u in de overlegvergadering van 12 juni jl. gevraagd advies uit te mogen brengen op de agendapost van 26 juni. Met de brief 12int00012 d.d. 22 juni j.l. heeft de OR BRR u daarover geadviseerd. Zie bijlage 1
Tevens zijn per brief 12int00014 d.d. 02 juli jl. een aantal verdiepende vragen gesteld ter voorbereiding op ons advies. Zie bijlage 2
Deze vragen zijn ook besproken tijdens de extra overlegvergadering van 10 juli jl.

De OR merkt daarbij op dat dekking niet alleen een exacte berekening van brandweervoertuigen vanaf een locatie is op basis van de BAG bestanden, maar zeer zeker ook een analyse van het grote geheel zoals daar is het totaal van de Brandweer Rotterdam Rijnmond.

De totale prestatie is het geheel van materieelspreiding, personeelspreiding, de voorbereiding op de repressie, geoefendheid efficiënt inrichten en optimale brandveiligheid aan de voorkant.

Prestatie is zeer zeker ook het geheel van een gezonde bedrijfsvoering en een eerlijke kijk op repressie waarbij kwaliteit boven de kwantiteit staat.

Toelichting:

De uitgangspunten stellen dat alle voertuigen die benoemd zijn in het MSP ook een repressieve taak hebben en daarvoor ook een plicht hebben (7x24). Daar zijn ook de exacte berekeningen op gebaseerd. In theorie klopt het dan soms ook redelijk. Hierbij geldt de regel: Wat is bestuurlijk verantwoord!
Echter de praktijk is weerbarstiger. In de waan van de dag komt het voor dat de vooraf berekende dekking niet kan worden gerealiseerd. Er blijken vaker voertuigen buiten dienst te staan dan men denkt (Risico en SK TS'en, Redvoertuigen en ander materieel). Vaak is dit een gevolg van personele krapte of gebrek aan opleidingscapaciteit. In dit verband is een analyse van de totale bedrijfsvoering noodzakelijk:

- Waarom hebben we niet voldoende personeel om alle voertuigen operationeel te hebben en te houden? Heeft het veelvuldig invallen van VG personeel in de beroepssterkte ook tot gevolg dat VG eenheden onderbemand zijn? Hoe komt het dat kazernes onderbemand uitrukken?
- Heeft de BRR voldoende zicht op uitstroom en doorstroom van personeel om tijdig te voorzien in voldoende en efficiënte opleidingscapaciteit?

- Heeft de BRR in beeld wat de status is van alle voertuigen. Is er een prestatieoverzicht van de afgelopen periode m.b.t. de inzetbaarheid en/of buitendienst momenten?
- Is de onderhoud- en vervangingscyclus van voertuigen een oorzaak?
- Zijn de repressieve taken op de juiste wijze verdeeld? (OR advies 2011 zegt nee!)
- Waarom stagneert op sommige onderdelen de implementatie van VRR in Breder perspectief? (Investering op duiken en visie op waterongevallen, HV teams,
- Heeft dit effect op de medewerkerbeleving? Uit eerder onderzoek blijkt dat deze slecht is. Wat zijn de gevolgen op de operationaliteit?
- Wat zijn de gevolgen van de uitkomsten van het rapport Operationele knelpunten?
- Durft de VRR een kwaliteitslag aan om nu al de voertuigen en brandweertaken op de juiste plaats te zetten en daarop een personeelspreiding te realiseren?
- Heeft het project Brandveilig Leven voldoende resultaat om nu al aan vergaande innovatie te doen?
- Het onderzoek van de VRR naar rookmelders in de wijk Nesselande concludeert dat de hulpvraag naar de Brandweer nauwelijks afgenomen is. Zie bijlage 3 deel van concept rapportage "Vraag uitval Brandweer door rookmelders in de wijk Nesselande in de gemeente Rotterdam".

Het dekkingsplan is op dit moment op een aantal punten onduidelijk over de richting die de VRR wil koersen. Er is onvoldoende inzicht in de opkomstprestaties in relatie tot de gebouwtypen in de regio. De BAG bestanden zijn geactualiseerd en er blijken positieve maar zeer zeker ook negatieve bijstellingen in het soort en type bebouwing in de regio.

De OR adviseert om de gebouwtypen ook te benoemen naar bouwjaar. Op deze wijze wordt nog meer inzicht gegeven waar hotspots kunnen ontstaan en hoe zich dat verhoudt met opkomsttijden van brandweervoertuigen.

De OR adviseert om de dekking te berekenen en weer te geven per gemeente en voor Rotterdam per deelgemeente. Vooral in de gebieden binnen de Gemeente Rotterdam waar kazernes sluiten of samengevoegd worden, maakt de OR zich zorgen over de opkomstpercentages. Gezien de praktijk tot nu toe verwacht de OR dat in deze gebieden de zorgnorm onder druk komt te staan. Met deze berekening kunnen bestuurders op een eerlijke wijze kennis nemen van de dekking voor het gebied waarvoor zij bestuurlijk verantwoordelijk zijn.

De OR heeft de BRR gevraagd welk percentage de VRR accepteert als een verantwoorde dekking en of de gestelde doelen (dekkingspercentages) vanuit

het dekkingsplan 1.0 daadwerkelijk gerealiseerd zijn en wat het waardeoordeel van de VRR daarover is.

Het antwoord luidt kort samengevat:

1. we hebben streeftijden (Zorgnorm) per objectcategorie (6, 8 en 10 minuten);
2. we hebben geen minimum dekkingspercentage dat als doel nagestreefd wordt;
3. we leggen slechts vast wat we kunnen gegeven de middelen die we krijgen;
4. we weten niet of we nakomen wat we gezegd hebben te kunnen

We vinden dat operationeel en bestuurlijk armoedig. De VRR is een voor de openbare veiligheid essentiële organisatie waar veel openbare middelen aan besteed worden.

- Het bestuur werkt niet met taakstellende doelen (tijden én minimaal te halen dekkingspercentages) gebaseerd op een voor bevolking en bedrijfsleven duidelijk (en daardoor soms ook knellend) normenkader. De beschikbare middelen voor repressie lijken als enige richtinggevend.
- De BRR rekent en optimaliseert hooguit, geeft niet aan wat eigenlijk nodig zou zijn gegeven de zorgnorm en gebruikelijke en eerder gehanteerde minimale dekkingspercentages. Dit alles dan ook nog op een weinig inzichtelijk globaal (regionaal) niveau.
- BRR evalueert de voorspelde dekkingscijfers niet en rapporteert deze niet aan het bestuur van de VRR. Er is intern en extern geen verantwoording over de geleverde operationele prestaties.

Kortom:

- er is geen duidelijke norm, er is geen duidelijke meetbare repressieve taakstelling vastgelegd
- er is geen verantwoording achteraf
- er vindt geen bestuurlijke controle plaats op operationele toezeggingen

De OR stelt vast dat de VRR de dekking niet heeft berekend op het behalen van een zo groot mogelijk percentage dekking. Het uitgangspunt moet altijd 100% zijn. Omdat dit niet realistisch is, wordt landelijk een opkomstpercentage van 80 geaccepteerd.

Het kan dus niet zo zijn dat de VRR 80% als de basis norm beschouwt en vervolgens een acceptabele en bestuurlijk verantwoorde dekking behaalt van 64% (80% van 80)

De BRR noemt de brandweezorg dekking in het voorstel over het algemeen "goed" en de dekking van de 6-minuten objecten "matig". Op welke uitgangspunten is dit gebaseerd?:

- RV'en komen in 2 van de 3 gevallen (63%) te laat: Wanneer is iets "Slecht"?
- de TS komt in 2 van de 5 gevallen (42%) te laat: Wanneer is iets "Slecht"?

In de gebieden waar de SIV zal optreden, zijn berekeningen gemaakt over de dekking en opkomstprestaties. Ook hier wordt een afwijking toegestaan en geaccepteerd dat de brandweer niet overal op tijd kan zijn. De VRR is onduidelijk of de noodzakelijke aanvullende TS wel binnen zijn eigen norm ter plaatse kan komen. Het zal dus voorkomen dat op locaties waar de SIV te laat is, de TS een extra overschrijding heeft.

Bij het concept SIV hanteert de OR BRR nog steeds het advies van de vorige OR m.b.t. de back-up tijd van de TS achter de SIV (2 of 4 minuten). Praktisch gezien kan het zo zijn dat de SIV bemanning langer alleen komt te staan. Dit is tegen de afspraken in die gemaakt zijn in de Bestuurlijke Notitie SIV.

De OR heeft, in navolging van de vorige OR, grote twijfels bij de opkomstprestaties en de dekking in de deelgemeente Delfshaven. Het is nu nog onduidelijk hoe dit in de praktijk zal verlopen. Dit geldt ook voor de deelgemeente Charlois, waar de SIV geïntroduceerd wordt zonder dat daarover goede afspraken zijn gemaakt over de aanvullende brandweereenheid. Zo zijn er nog geen harde afspraken met de Gezamenlijke Brandweer over de kwaliteit van deze aanvulling gemaakt. Er is slechts een verkennend gesprek gevoerd. Tevens zijn er grote dekkingsproblemen in de gemeente Vlaardingen die nu al opkomstproblemen heeft t.a.v. het redvoertuig. In de toekomst met het verplaatsen van dit voertuig van de kazerne Schiedam zal dit nog meer verslechteren. De VRR onderkent ook dit probleem, maar wil op dit moment nog geen herverdeling doorvoeren van taken en materieel.

Tijdens het extra overleg op 10 juli j.l. is de brief van de OR behandeld. Een aantal vragen o.a over

- regionale dekkingspercentages,
- het streven van de VRR naar een dekking van 100 %,
- SIV-dekking en opvolging door TS,
- Visie op de toekomst.

die zijn gesteld in de brief worden wel beantwoord maar worden teniet gedaan door besluiten van het bestuur tijdens de behandeling van MSP en DKP 1.0. Het bestuur is daarmee volledig verantwoordelijk voor de kwaliteit van de brandweezorg binnen de VRR. In de zienswijze van de OR is iedere

burgemeester verantwoordelijk voor de dekking in zijn / haar gemeente (deelgemeente) . De OR is van mening dat de dekkingspercentages per gemeente erg verschillen en daarmee de beoogde kwaliteit onder druk komt te staan.

Zie memo "schriftelijke vragen OR Brandweer over MSP 2.0 en DKP 2.0 van 17 juli 2012.

- Hoe kan deze verantwoordelijkheid worden waargemaakt wanneer er per gemeente en deelgemeente geen cijfers over de geplande en geleverde kwaliteit voorhanden zijn (externe controle en sturing)?
- Hoe vindt sturing plaats door en controle op operationeel verantwoordelijke managers op district- en lokaal niveau wanneer de cijfers niet voorhanden zijn als planningsdoelstelling en toetswaarde bij de periodieke verantwoording (interne controle en sturing)?

Het dekkingsplan 1.0 en het Materieelspreidingsplan 1.0 hebben tot gevolg dat er minder brandweervoertuigen in de regio operationeel zijn. M.a.w. er is een jasje uitgedaan!

In de praktijk betekent dit dat bij een stijgende hulpvraag de brandweereenheden vaker worden gealarmeerd en zwaarder worden belast. De gelijktijdigheid van incidenten neemt dus toe en het aantal malen dat een brandweervoertuig vertrekt vanaf de ideale (berekende) locatie neemt af. Het gevolg is langere opkomsttijden of aanvulling van andere, verder weg gelegen kazernes en een hogere werkdruk bij het personeel.

De veiligheidsrisico's van de bevolking en van het personeel zijn toegenomen omdat de praktijksituatie vaak afwijkt van de ideale en berekende theoriewereld.

De OR heeft aangegeven dat zij worstelt met de zorg die nu beschreven staat ten opzichte van de ideale zorg. De OR ziet graag de ideale zorg uitgewerkt op basis van nut en noodzaak, en dat de bedrijfsvoering op orde wordt gebracht. Alle brandweervoertuigen moeten worden gestationeerd op de beste locatie waar de personele invulling gegarandeerd is. Alleen op deze wijze wordt volgens de OR recht gedaan aan het beoogde kwaliteitsniveau.

De OR vraagt een reactie op deze brief en verzoekt de directie deze brief met bijlagen onder de aandacht van de bestuurders (DB en AB VRR) te brengen,

Met vriendelijke groet,

I.O.

A. Streefkerk,
voorzitter OR Brandweer

Bijlagen: 3

Ondernemingsraad Brandweer

Postadres

Postbus 9154
3007 AD Rotterdam

Bezoekadres

Telefoon

E-Mail

Ons kenmerk

Uw kenmerk

Datum

Behandeld door

Onderwerp

Wilhelminakade 947, Rotterdam

010-4468 238

or@veiligheidsregio-rr.nl

jp.17 corsanr. 12int00012

22 juni 2012

H. Thijsebaard

Advies n.a.v. agendapost dekkingsplan 2.0

Mevrouw A. van Daalen,
Directeur RBRR

De heer A. Littooi,
Algemeen directeur

C.C.

Geachte mevrouw Van Daalen en heer Littooi,

De heer Littooi heeft de OR Brandweer uitgenodigd commentaar te geven op de agendapost Dekkingsplan 2.0., gedateerd 26-06. Dit doen we in de vorm van een tekstvoorstel.

Op blz. 1 van de agendapost, kopje "Gevraagde beslissing" zien we graag een punt 3 toegevoegd:

"Na vaststelling van dekkingsplan en materieelspreidingsplan 2.0, direct starten met 3.0. Toelichting: In dekkings- en materieelspreidingsplan 2.0 wordt benoemd dat de dekking en spreiding niet overal optimaal is. Daartoe dient zo snel als mogelijk actie te worden ondernomen".

We hebben een vraag n.a.v. blz. 2, kopje Overleg:

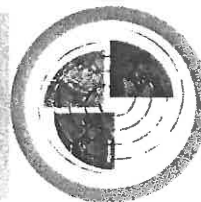
Er wordt gesteld dat er "nog wel enige ruimte in de spreiding van slagkracht tankautospuiten en rampenbestrijdingsmaterieel is". Betekent dit dat wij hiermee uitgenodigd worden tot onderhandelen in tweede instantie? Het gaat om meer voertuigen dan de hier genoemde, echter, die kunnen nu niet worden herverdeeld. Wij vinden dit een gemiste kans.

Uw reactie zien wij met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

A. Streefkerk,
voorzitter OR Brandweer

Vergadering : MT Brandweer
Datum : 26 juni 2012
Onderwerp : MSP 2.0 en Dekkingsplan 2.0
Agendapunt :

Directie: **Regionale Brandweer**

auteur: **Miranda ten Hout**

Gevraagde beslissing:

Het MT Brandweer wordt gevraagd om:

1. Commentaar te geven op het Materieelspreidingsplan 2.0
2. Commentaar te geven op het Dekkingsplan 2.0
3. Na vaststelling van dekkingsplan en Materieelspreidingsplan 2.0 direct te starten met 3.0

Toelichting: In dekkings- en materieelspreidingsplan 2.0 wordt benoemd dat de dekking en spreiding niet overal optimaal is. Daartoe dient zo snel als mogelijk actie te worden ondernomen.

Teneinde de commentaren daar waar nodig te verwerken in beide plannen en de voor de Directieraad op te stellen agendapost.

Met opmaak:
opsommingstekens en
nummering

Toelichting:

Het Materieelspreidingsplan 2.0 en het Dekkingsplan 2.0 zijn in concept gereed. Voordat beide plannen de officiële besluitvormingsroute ingaan, worden ze in conceptvorm voorgelegd aan het MT Brandweer, de teamleiders OIP, de OR, A&C, en BJZ. De opmerkingen die beide projectleiders ontvangen, worden indien nodig verwerkt in de plannen. Vervolgens wordt een agendapost opgesteld voor de Directieraad van 30 juli 2012. Als een en ander volgens plan verloopt, worden beide plannen op 27 augustus 2012 ter besluitvorming voorgelegd aan het dagelijks bestuur van de VRR en op 17 september 2012 aan het algemeen bestuur van de VRR.

De aanleiding om het Materieelspreidingsplan 2.0 en het Dekkingsplan 2.0 op te stellen, zijn de wijzigingen die hebben plaatsgevonden of zullen plaatsvinden als gevolg van bestuurlijke besluiten in het kader van de VRR in breder perspectief. Er hebben daarom geen heroverwegingen plaatsgevonden; de herziening van de plannen is puur gericht op het verwerken van bestaande bestuurlijke besluitvorming. Voor het Materieelspreidingsplan 2.0 geldt daarnaast nog dat in aanvulling op het MSP 1.0 de spreiding van het rampenbestrijdingsmaterieel is opgenomen.

Het MSP 2.0 is een bewerkte versie van het MSP 1.0. De wijzigingen als gevolg van de VRR in breder perspectief zijn inzichtelijk gemaakt en vervolgens zijn in de bestaande hoofdstukken van het MSP 1.0 de aanpassingen verwerkt. De wijzigingen die in het MSP 2.0 zijn opgenomen, zijn de volgende:

- Het fuseren van de kazernes Schiedam en Laanslootseweg
- Het sluiten van de kazerne Bergschenhoek
- Het sluiten van de kazerne Pottumstraat
- Het verplaatsen van de risico-TS van de kazerne Hellevoetsluis naar de kazerne Oudenhorn; de basis-TS van de kazerne Oudenhorn vervalt
- Het verplaatsen van de slagkracht-TS van de kazerne Brielle naar de kazerne Zwartewaal; de basis-TS van de kazerne Zwartewaal vervalt
- Het samenvoegen van de kazernes Sommelsdijk en Middelharnis
- Het plaatsen van SIV's in Lansingerland, Hellevoetsluis en Rotterdam-Zuid

Daarnaast zijn de verplaatsing van het duikteam van de kazerne Hellevoetsluis naar de kazerne Spijkenisse en het tijdelijk behouden van een extra TS als slagkracht-TS meegenomen. Nieuw ten opzicht van het MSP 1.0 is de beschrijving van de spreiding van het rampenbestrijdingsmaterieel, zoals haakarmvoertuigen, kraanwagens, dompelpompen, ademluchtcontainers, etc.

Het Dekkingsplan 2.0 geeft de brandweezorgdekking neer die de VRR realiseert op basis van de materieelspreiding. De genoemde wijzigingen werken daardoor direct door in de dekking. De invoering van de SIV heeft bovendien tot gevolg dat de Zorgnorm Brandweer Rotterdam-Rijnmond moet worden aangepast. Een factor die daarnaast tot een gewijzigd beeld leidt is de verandering van het

Vergadering : MT Brandweer
Datum : 26 juni 2012
Onderwerp : MSP 2.0 en Dekkingsplan 2.0
Agendapunt :

objectenbestand, doordat de VRR als overheid verplicht is de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) van de gemeenten te gebruiken.

Financiële consequenties:

Doordat in beide plannen bestaande besluitvorming is verwerkt, vloeien er geen specifieke financiële consequenties uit voort. De financiële gevolgen van het verdwijnen of verplaatsen van materieel zijn reeds aan de orde geweest in de eerdere besluitvorming.

Personeel en organisatie consequenties:

Juridische consequenties:

Door het Dekkingsplan 2.0 vast te laten stellen door het algemeen bestuur van de VRR voldoet de VRR aan de Wet veiligheidsregio's (Wvvr). Een belangrijk onderdeel hierbij is het opnemen van het Snel Interventie Voertuig in het Dekkingsplan 2.0, wat noodzakelijk is om dit voertuig binnen de kaders van de wet in de VRR te implementeren.

ICT consequenties:

Om op een gedegen wijze verantwoording te kunnen afleggen over hetgeen in het Dekkingsplan 2.0 wordt aangegeven, is het noodzakelijk om de wijze van registreren en rapportage daarop af te stemmen. Er vindt reeds overleg plaats met A&C en IM om hier slagen in te maken en de rapportagesystemen erop aan te passen.

Overleg:

Tijdens het opstellen van beide plannen is een toelichting gegeven aan postcommandanten, OIP-medewerkers en OR-leden. Op 25 juni wordt een overleg met vertegenwoordigers van de OR georganiseerd, waarin zij een toelichting krijgen en vragen kunnen stellen en waarin hen naar een eerste reactie wordt gevraagd. Het uitgangspunt om op dit moment de materieelspreiding in beginsel niet te heroverwegen is vastgesteld in overleg met de algemeen directeur en het hoofd V&O. Er is nog wel enige ruimte in de spreiding van slagkracht tankautospuiten en rampenbestrijdingsmaterieel.

Opmerking [t1]:
Wordt de OR hier uitgenodigd tot onderhandelen aan de zijlijn?
Het gaat om meer dan dit soort voertuigen echter die kunnen nu niet worden herverdeeld
De OR vindt dat een gemiste kans.

Verdere besluitvormingsroute:

30 juli 2012 : Directieraad
27 augustus 2012 : dagelijks bestuur VRR
17 september 2012 : algemeen bestuur VRR

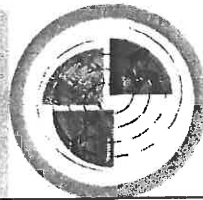
Vervolgacties:

In de eerste plaats wordt het besluitvormingstraject gevolgd, zodat het MSP 2.0 en het Dekkingsplan 2.0 op 17 september 2012 ter besluitvorming kunnen worden voorgelegd aan het algemeen bestuur van de VRR. In dit traject wordt tevens een adviesaanvraag aan de OR Brandweer voorgelegd.

Een aantal van de wijzigingen die in het MSP 2.0 staan, moeten nog worden uitgevoerd. In feite dient uitvoering gegeven te worden aan bestaande bestuurlijke besluiten in het kader van de bezuinigingsopdracht volgens VRR 2.0. Het gaat om de volgende zaken:

Wijziging	Benodigde implementatie
Fuseren Schiedam-Laanslootseweg Actiehouders: Olav Strotmann en Robert Merx	> Bouwen nieuwe kazerne > Personeelsmutaties > Afstoten kazernes Schiedam en Laanslootseweg > Afstoten voertuig(en)
Sluiten Bergschenhoek Actiehouder: Robert Merx	Reeds gerealiseerd
Sluiten Pottumstraat	> Personeelsmutaties

Vergadering : MT Brandweer
Datum : 26 juni 2012
Onderwerp : MSP 2.0 en Dekkingsplan 2.0
Agendapunt :

Actiehouder: Leen van den Ouden	> Afstoten kazerne Pottumstraat > Afstoten voertuig > Realiseren huisvesting voor slagkracht-TS VG Zuid
Verplaatsen risico-TS Hellevoetsluis naar Oudenhorn Actiehouder: Henk Berkhout	> Bestuurlijke afspraak met de gemeente Bernisse over het dragen van de kosten voor het open houden van de kazerne Oudenhorn > Afstoten voertuig > Overdragen risico-TS naar Oudenhorn
Verplaatsen slagkracht-TS Brielle naar Zwartewaal Actiehouder: Henk Berkhout	> Afstoten voertuig > Overdragen slagkracht-TS naar Zwartewaal
Fuseren Middelharnis-Sommelsdijk Actiehouder: Henk Berkhout	> Bouwen nieuwe kazerne > Afstoten kazernes Middelharnis en Sommelsdijk > Personeel > Afstoten voertuig
Plaatsen SIV's Actiehouder: Arjen Littooy	> Procedures en alarmering > Opleiden en oefenen > Materieel en materiaal > Huisvesting > Personeel > Onderzoek > Communicatie

Diverse zaken lopen reeds, in projectvorm of in de lijn.

Goedkeuring/ advies:

Deze agendapost met bijlagen is voor advies verstuurd aan:

- > De leden van het MT Brandweer
- > De teamleiders OIP
- > Een medewerker van BJZ
- > Een vertegenwoordiger van de OR

De adviezen die verkregen worden, zullen in indien nodig in de plannen worden verwerkt of meegenomen worden bij het opstellen van de agendapost voor de Directieraad.

Bijlagen:

- > Materieelspreidingsplan 2.0
- > Dekkingsplan 2.0

In te vullen door de directiesecretaris

Zie het verslag van .....

Akkoord (algemeen) directeur

Ondernemingsraad Brandweer

Postadres
Postbus 9154
3007 AD Rotterdam

Bezoekadres Wilhelminakade 947, Rotterdam
Telefoon 010-4468 238
E-Mail or@veiligheidsregio-rr.nl
Ons kenmerk jp.18 corsanr. 12int00014
Uw kenmerk
Datum 02 juli 2012
Behandeld door H. Thijsebaard
Onderwerp Vragen n.a.v. Dekkingsplan / MSP 2.0

Mevrouw A. van Daalen,
Directeur RBRR

C.C.

Geachte Mevr. van Daalen,

U heeft de OR BRR de agendapost MSP en Dekkingsplan 2.0 aangeboden. De OR heeft u inmiddels per brief, 12int00012 d.d. 22 juni 2012, geadviseerd over de inhoud van de agendapost. Wij zullen over het Dekkingsplan en Materieelspreidingsplan 2.0 een advies uitbrengen voor 30 juli a.s. Een overlegvergadering m.b.t. dit onderwerp is gepland op 10 juli a.s.

Een eerste voorzichtige conclusie is dat het dekkingsplan 2.0 op sommige locaties in de regio en daaraan gekoppelde voertuigen slechte prestaties weergeeft. Het MSP 2.0 is daarop niet aangepast en is slechts een uitwerking van de maatregelen van de VRR in breder perspectief met daarbij toegevoegd het rampenbestrijdingsmaterieel. Vanuit de Core business geredeneerd (de brandweertaak op straat) zijn dit slechte rapportcijfers en dat is niet wat de OR wil, en waarschijnlijk ook niet wat de VRR voorstaat.

M.b.t. tot de onderliggende stukken t.w: het Materieelspreidingsplan en het Dekkingsplan heeft de OR een aantal vragen:

Het dekkingsplan is onduidelijk over de dekkingspercentages.

1. Waarom is er niet gekozen voor een verdiepingsslag om de dekkingspercentages te berekenen per gemeente en voor Rotterdam per deelgemeente?
2. Heeft de VRR rekening gehouden met de bouwtypen en hun bouwjaar om op deze wijze de dekking in beeld te brengen?

Dekkingspercentages worden weergegeven als een gemiddelde.

3. Is voor de VRR het ijkpunt een dekking proberen te behalen van 100%?
4. Welk percentage accepteert de VRR als dekking?
5. Wat is volgens de VRR de definitie van "gemiddeld" i.r.t. het dekkingsplan?

De opkomstprestaties van de SIV worden in tabellen weergegeven met de aanvullende TS

6. Kan de VRR ook inzicht geven in de dekkingspercentages van de gebieden waar de SIV niet op tijd komt en de opkomstprestatie van de aanvullende TS daarop?

Dekkingsplan en MSP 2.0 zijn een uitwerking van plan 1.0

7. Kan de VRR ons inzicht geven in de behaalde opkomstprestaties van onderstaande voertuigen?
8. Kan de VRR ons inzicht geven in de behaalde beschikbaarheidprestaties van onderstaande voertuigen? (inzetbaarheid van voertuigen in de praktijk)

Vraag 6 en 7 hebben betrekking op de navolgende voertuigen:

OR Brandweer

Basisbrandweer TS, Risico TS, Slagkracht TS, Redvoertuigen, Waterongevallen voertuigen, Hulpverleningsvoertuigen.

9. Zijn de gestelde doelen vanuit plan 1.0 volledig gerealiseerd en kan de VRR daarover een waardeoordeel geven? (rapportcijfer)

Minder voertuigen, sluiten van kazernes en herverdeling van materieel bij een stijgende hulpvraag leidt tot hogere werkdruk en gelijktijdigheid van incidenten.

10. Heeft de VRR in plan 2.0 rekening gehouden met bovenstaande redenering?

11. Heeft de VRR een visie op de toekomst m.b.t. realistische en vanuit de core Business geredeneerde spreiding?

Voorbeeld: De samenvoeging van SDM en LSW leidt tot dekkingproblemen in de deelgemeente Delfshaven. Daarvoor is een termijnvisie benodigd waarbij het schuiven van de kazerne BN een optie is.

12. Hanteert de VRR nog de uitgangspunten van plan 1.0?

(7x24 garantie, gelabelde voertuigen altijd operationeel, geen springbemanning mits snelle herbezetting, geen stapeling van specialismen etc.)

Onderdeel van materieelspreiding is uitvoering geven aan het project Brandveilig Leven.

13. Op welke wijze garandeert de VRR dat het project BvL langdurig wordt uitgevoerd?

14. Hoe gaat de VRR dat monitoren en meet het de effecten daarvan ?

15. Is de hotspot methode voldoende om daarmee innovatieve concepten van brandweezorg te introduceren, ook als in delen van het betreffende gebied de dekking niet is gegarandeerd?

De OR heeft op 10 juli een extra overleg m.b.t. dit onderwerp wij zouden het op prijs stellen om een eerste reactie op deze brief mee te kunnen nemen in dit gesprek. Wij verwachten in ieder geval een definitieve reactie voor 20 juli 2012.

Met vriendelijke groet,

A. Streefkerk,
voorzitter OR Brandweer

MEMO

Veiligheidsregio Rotterdam Rijnmond
Brandweer

Aan: OR Brandweer
Van: Directeur Brandweer
Betreft: Beantwoording schriftelijke vragen OR Brandweer over MSP & DP 2.0
Kopie voor:
Aanmaakdatum: 17 juli 2012

In deze memo wordt antwoord gegeven op de vragen die door de OR Brandweer zijn gesteld betreffende het Materieelspreidingsplan 2.0 en dekkingsplan 2.0. De vragen zijn tijdens de extra vergadering van de OR Brandweer op 10 juli jl. behandeld.

Vragen:

1. Waarom is er niet gekozen voor een verdiepingsslag om de dekkingspercentages te berekenen per gemeente en voor Rotterdam per deelgemeente?

Antwoord: Het dekkingsplan geeft heel bewust weer wat de regionale dekkingspercentages zijn. Dit is conform het bestuurlijke uitgangspunt dat gestreefd wordt naar een regionaal zo optimaal mogelijke dekking, waarbij geaccepteerd wordt dat dit lokaal een minder goede dekking tot gevolg heeft.

Tijdens de vergadering blijkt dat het de OR Brandweer gaat om de dekking van risico-objecten, wat in bepaalde gebieden volgens hen minder is geworden doordat er kazernes worden gesloten en/of samengevoegd. Daarover is door de directeur aangegeven dat de daling van dekking door het sluiten en/of samenvoegen van een kazerne al inzichtelijk is gemaakt ten tijde van het nemen van het besluit hierover. Het Algemeen Bestuur is hiervan op de hoogte gesteld en mee akkoord gegaan. In het voorliggende dekkingsplan zijn al die besluiten over sluiten en/of samenvoeging van kazernes verwerkt en dit geeft inzicht in de dekking die is ontstaan.

2. Heeft de VRR rekening gehouden met de bouwtypen en hun bouwjaar om op deze wijze de dekking in beeld te brengen?

Antwoord: De VRR heeft voor het berekenen van de dekking een risicoprofiel opgesteld op basis van gebruiksfuncties van objecten. Afhankelijk van de gebruiksfunctie zijn objecten conform de Zorgnorm Brandweer Rotterdam-Rijnmond ingedeeld in de categorieën 6-minutenobjecten, 8-minutenobjecten en 10-minutenobjecten. Het bouwjaar van objecten heeft daarbij geen rol gespeeld.

In een volgend dekkingsplan wordt opnieuw het risicoprofiel opgesteld. Daarbij zal breder worden gekeken dan alleen naar de gebruiksfunctie van objecten. Er zal worden gekeken hoe we bouwjaar, bouwdichtheid en incidentfrequentie in het risicoprofiel mee kunnen nemen.

3. Is voor de VRR het ijkpunt een dekking proberen te behalen van 100%?

Antwoord: Het streven van de VRR is inderdaad een dekking te behalen van 100%. Tegelijkertijd realiseren we ons dat een percentage van 100% niet haalbaar is. Dat is reeds in de politiek en in de wet onderkend. Het doel van het dekkingsplan is juist duidelijk inzichtelijk te maken welk brandweezorgniveau gerealiseerd kan worden en het bestuur in staat te stellen daar een besluit over te nemen. Een bestuurlijk vastgesteld dekkingsplan geeft daardoor aan in welke gebieden overschrijdingen van de opkomstnormen worden geaccepteerd.

4. Welk percentage accepteert de VRR als dekking?

Antwoord: De VRR accepteert dat dekkingpercentage dat haalbaar is conform de beschikbare middelen en de bestuurlijke kaders. De huidige geaccepteerde dekkingpercentages zijn die percentages die in dekkingsplan 1.0 zijn genoemd. Beoogd is dat de toekomstige geaccepteerde dekkingpercentages de percentages uit het dekkingsplan 2.0 zijn.

In een volgend dekkingsplan zal de visie op brandweezorg worden meegenomen, waarbij ook nadrukkelijk aandacht zal worden besteed aan waar het wenselijk is om dekkingpercentages te verhogen en wat daarvoor nodig is.

5. Wat is volgens de VRR de definitie van “gemiddeld” i.r.t. het dekkingsplan?

Antwoord: In het dekkingsplan wordt alleen gewerkt met gemiddelden ten aanzien van de realistische verwerkings- en uitruktijden. Daarbij is bijvoorbeeld per kazerne de gemiddelde uitruktijd bij gebouw- en industriebranden gedurende de periode 2006-2011 berekend. Om tot het gemiddelde te komen is gewerkt conform statistische analyse door uitbijters uit de gegevenspopulatie te verwijderen. In een bijlage bij beide dekkingsplannen is inzichtelijk gemaakt op welke wijze deze gemiddelden zijn berekend.

6. Kan de VRR ook inzicht geven in de dekkingpercentages van de gebieden waar de SIV niet op tijd komt en de opkomstprestatie van de aanvullende TS daarop?

Antwoord: In de voorbereiding van de besluitvorming over de invoering van de SIV is voor de diverse SIV-gebieden inzichtelijk gemaakt wat de SIV-dekking is en in hoeverre er in opvolging door een TS wordt voorzien. Het bestuur is hiermee reeds akkoord gegaan.

Tijdens de vergadering is gesproken over de opvolging van de SIV door een TS op Heijplaat en is door de OR Brandweer opgemerkt dat deze niet binnen de gestelde tijd haalbaar is. Dit is door de directeur Brandweer ontkracht. Er is namelijk de afspraak gemaakt dat bij gebouwbranden de SIV op Heijplaat wordt gevolgd door een CE van de Gezamenlijke Brandweer (vanaf Beneluxplein). Een voertuig vanaf Beneluxplein kan een groot deel van Heijplaat dekken, met een opkomsttijd van 10 minuten. Ten opzichte van de huidige situatie, waarin de kazerne Pottumstraat nog in dienst is, treedt er geen verslechtering op.

7. Kan de VRR ons inzicht geven in de behaalde opkomstprestaties van onderstaande voertuigen?

Antwoord: Tijdens de vergadering bleek dat de OR Brandweer van mening is dat opkomstprestaties ook onderhevig zijn aan bedrijfsvoeringsaspecten. Een voertuig kan buiten dienst gemeld worden omdat er te weinig mensen zijn, maar in de praktijk komt het ook voor dat een voertuig niet buiten dienst wordt gezet en dat het voertuig bij een uitruk uiteindelijk niet opkomt. Dit werd door de directeur Brandweer beaamd. Er is wel aandacht voor dit soort aspecten, om 100% beschikbaarheid zoveel als mogelijk te garanderen.

8. Kan de VRR ons inzicht geven in de behaalde beschikbaarheidprestaties van onderstaande voertuigen? (inzetbaarheid van voertuigen in de praktijk)

Antwoord: Via de Managementportal kan inzicht verkregen worden ten aanzien van buitendienststellingen van voertuigen. De opkomst van onvoldoende personeel bij een uitruk is niet uit een systeem te halen; daarvan ontbreekt een regionaal overzicht. Zoals gezegd heeft het wel de aandacht en is het streven van het management om de inzetbaarheid van voertuigen zoveel mogelijk te garanderen.

9. Zijn de gestelde doelen vanuit dekkingsplan 1.0 volledig gerealiseerd en kan de VRR daarover een waardeoordeel geven?

Antwoord: Het doel van het dekkingsplan was zoals gezegd het bestuur een kenbaar besluit te laten nemen over het brandweezorgniveau. De percentages en de plots waren geen doelen, maar gaven aan welk brandweezorgniveau verwacht mocht worden op basis van het beschikbare materieel, de beschikbare kazernelocaties en de gekozen materieelspreiding.

Minder voertuigen, sluiten van kazernes en herverdeling van materieel bij een stijgende hulpvraag leidt tot hogere werkdruk en gelijktijdigheid van incidenten.

10. Heeft de VRR in plan 2.0 rekening gehouden met bovenstaande redenering?

Antwoord: De VRR signaleert een gelijkblijvende trend ten aanzien van de hulpvraag en er zijn geen aanwijzingen voor een belangrijke toename van gelijktijdigheid van incidenten. Er is gezien het aantal incidenten per kazernes in onze beleving geen sprake van een te hoge werkdruk.

In de overlegvergadering kwam naar voren dat de OR Brandweer met name wijst op een aantal kazernes met een hoge incidentfrequentie. De nadruk daarbij ligt echter vooral op hoe de VRR om kan gaan met gelijktijdigheid van incidenten. Dit is ook voor het management een aandachtspunt.

11. Heeft de VRR een visie op de toekomst m.b.t. realistische en vanuit de Corebusiness geredeneerde spreiding?

Antwoord: Besluiten over het sluiten, fuseren en verplaatsen van kazernes worden genomen op basis van onderzoek en dekkingsberekeningen. Waar nodig worden de locaties van diverse kazernes ten opzichte van elkaar bekeken. Als een besluit leidt tot een mindere dekking in een bepaald gebied, dan heeft het bestuur dat als zodanig geaccepteerd.

12. Hanteert de VRR nog de uitgangspunten van plan 1.0? (7x24 garantie, gelabelde voertuigen altijd operationeel, geen springbemanning mits snelle herbezetting, geen stapeling van specialismen etc.)

Antwoord: Ja, in het Materieelspreidingsplan 2.0 gelden dezelfde uitgangspunten als voor het MSP1.0. Vanuit de primaire taken geredeneerd, zijn dit belangrijke waarden om beschikbaarheid te garanderen.

13. Op welke wijze garandeert de VRR dat het project Brandveilig Leven langdurig wordt uitgevoerd?

Antwoord: Brandveilig Leven is een activiteit die een blijvende plek binnen de VRR heeft, omdat daarmee invulling wordt gegeven aan het totale brandveiligheidsconcept. Brandveilig Leven is naast de repressie de tweede primaire taak van de brandweer en moet een belangrijke factor worden binnen de wacht.

14. Hoe gaat de VRR dat monitoren en meet het de effecten daarvan?

Antwoord: De activiteiten van Brandveilig Leven worden steekproefsgewijs gevolgd door mensen te bevragen. Daarnaast is er een initiatief gaande om het rendement van Brandveilig Leven structureel te meten. In de 2^e helft van dit jaar wordt hier concreet invulling aan gegeven.

15. Is de hotspot methode voldoende om daarmee innovatieve concepten van brandweezorg te introduceren, ook als in delen van het betreffende gebied de dekking niet is gegarandeerd?

Antwoord: Met Brandveilig Leven wordt niet alleen ingezet op de hotspots, maar ook op de SIV-gebieden en wijken in andere gemeenten dan Rotterdam. De VRR is ervan overtuigd dat brandweezorg meer is dan alleen repressie en dat ook brandveilig leven en brandveiligheid er een grote bijdrage aan leveren.

Algemeen:

Tijdens de vergadering is door de OR Brandweer aangegeven dat ze worstelt met de zorg die nu beschreven staat ten opzichte van de ideale zorg. De OR Brandweer zou graag de ideale zorg uitgewerkt en voorgelegd zien aan het Algemeen Bestuur. De directeur Brandweer geeft aan dat een dergelijke ideale dekking een aanzienlijke kostenverhoging tot gevolg zal hebben. Het is veel realistischer om een visie op brandweezorg te ontwikkelen en te komen met innovatieve concepten voor die gebieden waar de dekking iets minder is. Het is de ambitie van de directeur Brandweer om hier in het najaar van 2012 mee aan de slag te gaan.

Tevens wil de directeur Brandweer nog eens kritisch kijken naar de criteria voor het volgende dekkingsplan. Ze nodigt de OR Brandweer uit hierin mee te denken en haar wens is om deze criteria in samenwerking met hen en andere deskundigen van binnen de organisatie op te stellen.

1. Inleiding

Het Bouwbesluit 2003 biedt gemeentebesturen de mogelijkheid om bij het verlenen van bouwvergunningen voor woningen, de aanwezigheid van rookmelders aangesloten op het elektriciteitsnet verplicht voor te schrijven. Het gemeentebestuur van Rotterdam heeft van deze mogelijkheden gebruik gemaakt bij de vergunningverlening voor ruim 2.700 nieuw te bouwen woningen en woongebouwen in de wijk Nesselande. Naast de rookmelders is er in de nieuw gebouwde woningen ook sprake van extra technische voorzieningen in de vorm van stadsverwarming en elektrisch koken. Hierdoor kunnen gasvoorzieningen achterwege blijven.

Inmiddels zijn deze woningen een aantal jaren in gebruik en is het voor alle betrokkenen interessant om na te gaan in hoeverre de destijds gehanteerde beveiligingsfilosofie naar de verwachtingen functioneert en wat de invloed en consequenties zijn van het verplicht voorschrijven van rookmelders in woningen. Belangrijke vragen hierbij zijn:

- Of de aanwezigheid van de rookmelders en de extra technische voorzieningen hebben geleid tot het minder inschakelen van de brandweer (vraaguitval), doordat minder brand is ontstaan of doordat de melders tijdig brandverschijnselen hebben gedetecteerd;
- Hoe de bewoners met de rookmelders omgaan;
- Wat hun mogelijke ervaringen met de rookmelders zijn, o.a. het sneller gewaarschuwd worden wanneer er sprake is van rook- of brandverschijnselen in de eigen woning.

Daarnaast is het in het kader van het project 'Veiligheid voorop' (gericht op de organisatie van meer veiligheid aan de voorkant van het proces) van belang om te weten, welke bijdrage de aanwezigheid van de preventieve en technische voorzieningen kan leveren aan de bewustwording van bewoners ten aanzien van de (brand)veiligheid binnen de woning en de wijze waarop de voorzieningen beheerd en onderhouden kunnen worden. Met andere woorden: de structurele aanwezigheid van de door het gemeentebestuur verplicht gestelde preventieve maatregelen en technische voorzieningen kan in combinatie met de ervaringen uit de praktijk van bewoners en brandweer waardevolle informatie leveren over het belang, het nut en de noodzaak van deze voorzieningen voor een effectief en efficiënt pakket aan brandbeveiligingsmaatregelen. Op verzoek van Veiligheidsregio Rotterdam-Rijnmond zijn deze aspecten voor de wijk Nesselande nader onderzocht.

2. Opdracht voor het onderzoek

Adviesbureau van Dijke (AVD) is gevraagd het onderzoek naar de vraaguitval in de wijk Nesselande uit te voeren. Voor het onderzoek heeft de opdrachtgever de volgende centrale vraagstelling geformuleerd:

"Onderzoek in hoeverre de in de wijk Nesselande verplicht voorgeschreven preventieve maatregelen en aanwezige technische voorzieningen hebben geleid tot een significante vraaguitval en analyseer de praktijkervaringen van de bewoners met deze maatregelen en voorzieningen."

Uit deze centrale vraagstelling zijn de volgende onderzoeksvragen afgeleid:

1. Hoe verhoudt de brandveiligheid zich in vergelijkbare wijken met een andere situatie op het gebied van rookmelders en technische voorzieningen (stadsverwarming en elektrisch koken) tot de brandveiligheid van woningen in Nesselande?
2. Wat is de huidige staat van de rookmelders en de technische voorzieningen in de woningen in Nesselande?

3. Zijn er sinds de bouw aanpassingen gedaan in de oorspronkelijke locatie van de rookmelders die de werking hebben beïnvloed?
4. Werken de huidige rookmelders nog naar behoren?
5. Wat is de rol van de rookmelder geweest bij gemelde en niet gemelde woningbranden in Nesselande?

De antwoorden op de onderzoeksvragen moeten leiden tot praktische aanbevelingen, die kunnen worden meegenomen in de projecten '(Brand)veilig leven' en 'Veiligheid voorop'. Het eerst genoemde project heeft tot doel om de bewoners zelf meer te betrekken bij het verhogen van het niveau van de brandveiligheid in de eigen woning en de omgeving daarvan. Het project 'Veiligheid voorop' legt de nadruk op de brandveiligheidsmaatregelen die meer aan de voorkant van het veiligheidproces in de proactieve- en preventiefase een waardevolle bijdrage kunnen leveren aan het voorkomen van brandgevaar en het voorkomen en beperken van brand.

3. Aanpak

Het onderzoek is in fasen uitgevoerd. Op basis van de centrale vraagstelling en de daarvan afgeleide onderzoeksvragen, zijn op hoofdlijnen de vier volgende stappen uitgewerkt:

Stap 1. Informatievergaring en detaillering van de te onderzoeken objecten en thema's

Om te komen tot een waardevol veldonderzoek naar de vraaguitval, praktijkervaringen en consequenties van het plaatsen van rookmelders in de wijk Nesselande is allereerst de basis informatie verzameld. Voor Nesselande is onderzocht welke meldingen en informatie over branden bij de brandweer beschikbaar zijn. Alle vergaarde informatie vormde de basis voor het selecteren van de onderzoeksobjecten en het opstellen van het onderzoeksprotocol.

De informatievergaring en het onderzoek naar de gevraagde brandweerinzet en de gegevens die bij de brandweer van Nesselande bekend zijn, is uitgevoerd door medewerkers van AVD-ICT, die ervaring hebben in het uitvragen, rubriceren en nader duiden van operationele informatie, die in het uitrukproces voor nadere analyse beschikbaar is. De gevraagde informatie is beschikbaar via het Team Operational Control van de Regionale Brandweer Rotterdam-Rijnmond.

Stap 2. Vergelijkend onderzoek

Om de consequenties van de maatregelen en voorzieningen in Nesselande te kunnen toetsen, is besloten om de gegevens betreffende de brandveiligheid in Nesselande te spiegelen aan de bevindingen van de uitrukgegevens van een vergelijkbare wijk met een andere situatie op het gebied van rookmelders en technische voorzieningen. Hiertoe zijn door de opdrachtgever meerdere referentiegebieden geselecteerd. De referentiegebieden betreffen vergelijkbare wijken voor wat betreft bouwjaar en demografische gegevens, met de volgende kenmerken:

- Zonder rookmelders en zonder extra technische voorzieningen (vereist);
- Zonder rookmelders, met extra technische voorzieningen (optioneel);
- Met rookmelders, zonder extra technische voorzieningen (optioneel).

De verzameling van de gegevens voor het vergelijkend onderzoek naar de gevraagde brandweerinzet in Nesselande en de gegevens die bij de brandweer van het referentiegebied bekend zijn, is uitgevoerd door medewerkers van AVD-ICT. De te onderzoeken gegevens zijn gelijk aan die genoemd in Stap 1 en betreffen ook de periode sep-2005 t/m sep-2009. Hiertoe is een analyse uitgevoerd van de Incidentregistratie in het meldkamersysteem GMS, aangevuld met informatie uit de brandrapporten. Deze informatie is in overleg met het team Operational Control verzameld.

8. Conclusies

1. Uit het onderzoek is gebleken dat de aanwezigheid van de rookmelders in woningen in Nesselande leidt tot een beperkte en zeker niet significante vraaguitval (1%) voor de inzet van de brandweer. In 46 % van de onderzochte situaties, zijn de rookmelders één of meerdere keren geactiveerd voor oneigenlijke brandverschijnselen. Dit percentage is wel significant en leidt er niet toe dat bewoners anders gaan denken en handelen over het nut en de noodzaak van de rookmelders.
2. De bewoners in Nesselande en de referentiewijk Maaswijk in Spijkenisse gaan bewust en gedisciplineerd om met de rookmelders. Dit geldt zowel voor de voorgeschreven rookmelders in Nesselande als voor de zelf aangebrachte rookmelders in Spijkenisse. De staat van onderhoud is goed en de rookmelders bevinden zich op de oorspronkelijke locaties, waarop deze zijn opgeleverd. Er zijn geen onderhoudscontracten afgesloten.
3. De beschikbaarheid van de documentatie, alsmede het beheer en het onderhoud van de voorgeschreven rookmelders in Nesselande is niet optimaal. Het percentage van het aantal woningen waarin de rookmelders niet volgens de instructies wordt beheerd, bedraagt 68 %. De verwachting is dat dit percentage in de loop van de tijd zal toenemen.
4. De informatie, kennis en ervaring over het functioneren, het beheer en het onderhoud van de rookmelders is niet gewaarborgd. Er is niet in voorzien dat deze documentatie aan nieuwe bewoners van koop- of huurwoningen wordt overgedragen.
5. Uit het referentieonderzoek in Spijkenisse blijkt dat de betrokkenheid van de bewoners bij veiligheid in het algemeen, en de brandveiligheid in het bijzonder groter is, wanneer men zelf is betrokken bij de besluitvorming over het aanschaffen en installeren van de rookmelders. Op deze aspecten scoort de referentiewijk hoger, dan de wijk Nesselande, waarin de rookmelders verplicht zijn voorgeschreven. In beide gebieden is de aandacht en betrokkenheid als goed te kwalificeren.
6. In de wijk Nesselande beschikken de eengezinswoningen over een zolderverdieping, waaraan bij de bouw geen verblijf- of slaapfunctie is toegekend. Wijziging van dit gebruik, vereist aanpassing van de plaatsing van de melders. Dit gebeurt niet voldoende.
7. Bewoners kunnen en willen zelf de veiligheid in de eigen woning regelen. De aan- of afwezigheid van bijzonder technische voorzieningen (stadverwarming en elektrisch koken) speelt hierbij geen rol van betekenis. Het blijkt dat bewoners prijs stellen op deskundige hulp en minder behoefte hebben aan toezichthouders ('bonnenschrijvers');
8. Bewoners staan positief tegenover adviezen om de brandveiligheid in de woning te vergroten en hebben aanvullende bestrijdingsmiddelen aangeschaft. Algemene (koop) adviezen hebben minder effect dan adviezen op maat die ter plaatse door een deskundige worden gegeven en ook direct leiden tot het aanschaffen en treffen van haalbare en betaalbare oplossingen;
9. Het onderzoek en de adviezen van de inspecteurs zijn door de bewoners positief ervaren. De inspectie heeft toegevoegde waarde: enerzijds als bevestiging dat de situatie op orde is, anderzijds om aanvullende kennis, ervaringen en maatregelen uit te wisselen om het niveau van brandveiligheid beter te kunnen organiseren.
10. Rookmelders vereisen een vorm van toezicht en handhaving om het functioneren conform de voorschriften op vereiste niveau te kunnen blijven waarborgen.

9. Aanbevelingen

1. Rookmelders vervullen een belangrijke functie bij het bewust omgaan met brandveiligheid. Bewoners onderschrijven het nut en de noodzaak van de rookmelders. Het onderzoek laat zien dat het noodzakelijk is en blijft dat er actief aan dit onderwerp aandacht wordt besteed door een gestructureerde communicatie over nut, noodzaak (bij voorgeschreven melders), betekenis, werkwijze, onderhoud en het beheer en hoe de bewoners vanuit de eigen taken en verantwoordelijkheden hierop kunnen en moeten reageren.
2. Om de aandacht van de bewoners over het functioneren van de eigen rookmelders vast te houden, wordt de brandweer geadviseerd om planmatig het thema van de rookmelders gericht bij de bewoners op de agenda te zetten, om de bewoners te stimuleren zelf het beheer, onderhoud en testen periodiek uit te voeren. Het verdient aanbeveling deze activiteiten niet tot de inzet van de brandweer te beperken. Verzekeringsmaatschappijen kunnen een korting geven, wanneer aantoonbaar de verplichte handelingen periodiek zijn uitgevoerd. Op termijn kan worden georganiseerd dat de rookmelders door technische voorzieningen, zelf om deze acties vragen.
3. Bij de bouw voorgeschreven rookmelders hebben een andere functie dan de rookmelders die op initiatief van de bewoners zelf zijn geïnstalleerd. Om te voorkomen dat de rookmelders op termijn niet meer op het vereiste niveau functioneren, worden de gemeente en de brandweer geadviseerd de bewoners hierop te blijven attenderen en ook aan te geven dat er op de verplichtingen omtrent de beschikbaarheid van documentatie, alsmede het beheer, onderhoud en testen periodiek kan worden gecontroleerd. Bewoners die het goed doen hebben recht op een compliment. Bewoners die onvoldoende aandacht aan de rookmelders besteden, moeten geholpen worden om dit alsnog te gaan doen. Bij het organiseren van deze 'aandacht' wordt geadviseerd om actief andere toezichthouders en het personeel van de 'wijkkazerne' te betrekken en deze periodiek met deze opdracht in de wijk te laten oriënteren.
4. Om te waarborgen dat de informatie, kennis en ervaring over het functioneren, het beheer en het onderhoud van de rookmelders bij de bewoners is gewaarborgd, wordt geadviseerd om bij de oplevering, de verhuur of de verkoop van de woning te organiseren dat de verplichte informatie tussen de oude en de nieuwe bewoners wordt uitgewisseld door tussenkomst van bijvoorbeeld de notaris of de woningbouwcorporatie.
5. Het onderzoek in de referentiewijk in Spijkenisse heeft aangetoond dat de bewoners actief betrokken blijven bij de zorg voor de rookmelders, wanneer zij zelf bij de aanschaf en installatie zijn betrokken. Geadviseerd wordt om in ieder geval de verplichte rookmelders volgens de voorschriften in de nog op te leveren woningen te plaatsen, maar nadat de bewoners en inrichting definitief bekend zijn met de bewoners in overleg te treden over het zo nodig uitbreiden van de rookmelders in hun woning.
6. Bij geconstateerde verbouwingen is opgemerkt dat de plaatsing van de voorgeschreven rookmelders niet is aangepast. Bij de plaatsing van het aantal en het bepalen van de functie van de rookmelders wordt geadviseerd rekening te houden met potentiële bestemmingen van nog niet ingedeelde ruimte (bijvoorbeeld zolderverdiepingen).
7. Bewoners kunnen en willen zelf de veiligheid in de eigen woning regelen. De gemeente, de brandweer, en voor zover van toepassing de verhuurders, worden geadviseerd hierop in de communicatie positief te anticiperen. Het is belangrijk vanuit welke deskundigheid op de betrokkenheid van de bewoners wordt ingespeeld. De inbreng van toezichthouder ('bonnenschrijvers') of verkopers wordt minder op prijs gesteld.
8. Bewoners staan positief tegenover adviezen om de brandveiligheid in de woning te vergroten en zijn bereid aanvullende bestrijdingsmiddelen aan te schaffen. De

- brandweer wordt geadviseerd om met haar deskundigheid hierop in te spelen en in plaats van algemene (koop) adviezen over te gaan op het aanreiken van (gevraagde) maatwerkadviezen, gericht op specifieke en bijzondere locaties.
9. Het onderzoek en de adviezen van de brandpreventie inspecteurs zijn positief door de bewoners ontvangen. De brandweer wordt geadviseerd deze ervaringen per wijk om te zetten in een actieplan waarin voor de bewoners zichtbaar is wanneer adviseurs beschikbaar zijn voor het op verzoek van de bewoners houden van onderzoeken en het geven van adviezen op locatie. Specialistische brandpreventiekennis is hiervoor in eerste instanties niet noodzakelijk: deze taak kan naar verwachting goed bij de wijkkazerne worden belegd, met de beschikbaarheid van een brandweerinspecteur op de achterhand, voor meer ingewikkelde vragen of verzoeken;
  10. Het onderzoek wijst uit dat voorgeschreven rookmelders een vorm van toezicht en handhaving vereisen. De brandweer wordt geadviseerd dit structureel per wijk met betrokkenheid van de wijkkazerne te organiseren. Communicatie over de planning, maar ook een actieve publicatie van de resultaten per wijk, kunnen een belangrijke functie vervullen in het stimuleren van de betrokkenheid van de bewoners.